

Motion till riksdagen

1988/89:T253

av Jan Strömdahl m.fl. (vpk)

Lokala biltrafikavgifter m.m.

Stockholm växer inte längre på övriga landets bekostnad, visar färsk siffror från landstinget och länsstyrelsen. Tillväxten beror nästa uteslutande på födelseöverskott och utländsk invandring.

Men även om Stockholmsregionen inte just nu växer *kvantitativt* på övriga landets bekostnad, så sker en sådan tillväxt *kvalitativt*, dvs ca 25 000 personer som varje år flyttar *till* Stockholm har genomsnittligt högre utbildning än de som flyttar *från* Stockholm.

Det är också så att vore det inte en så stor brist på bostäder i Stockholm skulle tillväxten öka — främst genom minskad utflyttning. Det har nämligen visat sig att just bostadsbristen är den främsta orsaken till utflyttning — och de som flyttar är i stor utsträckning de som relativt nyligen flyttat till storstaden och som inte haft resurser och kontakter nog för att etablera sig.

Ett annat förhållande som visar att även en kvantitativ tillväxt ligger och lurar är tillväxten av arbetslokaler, främst kontor. Under de närmaste åren räknar de regionala myndigheterna med att kontorstillväxten blir dubbelt så stor som tillväxten av arbetskraft. Resultatet blir ökad inflyttning, ökad bostadsbrist och dränering av arbetskraft inom mindre attraktiva och sämre avlönade områden som t.ex. värden.

Ett resultat av de strukturella förändringarna och drivkrafterna blir ökad obalans inom regionen, ökade (person)transportbehov, mycket allvarliga miljökonsekvenser till följd av den ökade biltrafiken, växande sociala problem och ökat tryck på natur- och fritidsresurser.

Från vpk:s sida kan vi inte stillatigande acceptera denna utveckling. Vi menar att Stockholm väl kan fylla sin roll som Sveriges huvudstad, utan att för den skull kvantitativt eller kvalitativt växa på övriga landets bekostnad. Samtidigt vill vi försvara vår hembygd och vår region mot en sjuk bostadsmarknad, mot miljöförstöring, mot att dränkas i bilar, mot social nedgång, mot försämrade studiemöjligheter, osv.

För att begränsa nyetableringarna och spekuleringarna i enorma kontorsanläggningar, främst i regionens kärna och i stråket mot Arlanda, krävs hårdare begränsningar av s.k. övrigt byggande. I en särskild motion om bostadspolitiska krisåtgärder föreslår vi en investeringsavgift på övrigt byggande i överhettade områden och dessutom åtgärder för att omvandla kontor till bostäder. Vi föreslår också flera åtgärder för att öka antalet tillgängliga bostäder och för att motverka bostadsspekulationen.

I särskilda motioner föreslår vi annat av stor betydelse för Stockholmsregionen: satsningar på spårtrafik, miljöförbättringar, insatser för kultur-

landskap och kulturbyggnader, extra satsningar på Stockholms universitet, osv.

Mot. 1988/89
T253

I denna motion vill vi komplettera med ytterligare några förslag som är av särskild betydelse för Stockholmsregionen.

Trafikpolitiken

Det finns numera en utbredd medvetenhet om att biltrafiken måste begränsas kraftigt i stadsområdena och en miljövänlig, bekväm och snabb kollektivtrafik byggas ut.

Det kanske viktigaste medlet är att ge kommuner och landsting möjlighet att ta ut verkningsfulla bilavgifter i sina känsligaste områden. Storstadstrafikkommittén arbetar med denna fråga, men det torde vara helt klart att riksdagen redan nu kan begära sådana förslag från regeringen så att *lokala bilavgifter* kan tas ut och att inkomsterna får tillfalla huvudmannen för regionens kollektivtrafik. Dessutom bör på samma sätt möjligheter öppnas för att ta ut *lägesavgifter* från företagen i en region, som stöd till investeringar i och drift av kollektivtrafiken. Dessa lägesavgifter kan ges en regionalpolitisk profil så att de samverkar med de föreslagna investeringsavgifterna.

Som en markering gav tyngdpunktsförskjutningen från biltrafik till kollektivtrafik föreslår vi också att huvudansvaret för fördelningen av investeringar i vägar och länstrafikanläggningar flyttas över från vägförvaltning och länsstyrelse till landstinget (regionplane- och trafikkontoret).

Trafikövervakningen i Stockholm är helt otillfredsställande och respekten för trafikreglerna är nästan obefintlig. Polisen kommer inom över-skådlig tid inte att ha tillräckliga resurser för att klara denna uppgift. Vi föreslår därför att de *kommunala parkeringsvakterna* ska kunna ges en kompletterande utbildning och utökade befogenheter så att de kan ansvara för trafikövervakningen i sin helhet. Detta skulle leda till höjd status, bättre lön, flera trafikövervakare och skulle lösa de kontrolluppgifter som måste följas med införandet av en bilavgift. De polisresurser som frigörs bör leda till en förstärkning av kvarters- och tunnelbanepolis.

Läroarbete

Förslaget om att samla läroarbetet till Södertälje tycker vi är bra i stort. Södertälje kommer att bli en viktig knutpunkt i det utbyggda systemet av regionala järnvägar och där finns goda fysiska förutsättningar för en kvalitativ satsning.

Men särskilt förskolläroarbetet är känsligt för närheten till sitt rekryteringsunderlag. En komplettering till Södertälje behövs därför norr om Mälaren. Vi finner då att de befintliga lokalerna vid Rålambshov är det bästa alternativet. Lokalerna i Solna är olämpliga för undervisning men vid Rålambshov finns utvecklingsmöjligheter för en komplettering till Södertälje. T.ex. blir Boverkets lokaler snart lediga.

Invandrarcentrum

Vi föreslår också, liksom tidigare, att riksdagen stödjer en satsning på ett invandrarcentrum i Botkyrka, landets och länets invandrarcentrum kom-

mun. Ett sådant centrum är tänkt att innehålla undervisningslokaler, möteslokaler, teater- och danslokaler, bibliotek, museum och butiker. Ett bidrag på 2 milj. kr. föreslår vi anslås till detta, över utbildningsdepartementets anslag F2.

Skärgårdsfrågor

I en särskild motion föreslås åtgärder mot en orimligt höjd fastighetsskatt för de bofasta, till följd av fritidsbebyggelsestrycket.

En annan följd av trycket från fritidshusägare, med allt högre krav på standard och komfort, är sinande brunnar och saltvatteninläckning i dricksvattenbrunnar.

Som det nu är kan vem som helst borra en brunn på sin fastighet och ta ut av den gemensamma grundvattenresursen. Vi föreslår att vattenlagen ändras så att brunnsborrning blir ett tillståndspliktigt vattenföretag. Kommunernas hälso- och miljöskyddsnämnder ges lämpligen ett ansvar för tillståndsfördelningen.

Hemställan

Med anledning av vad som anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheten att ta ut lokala bilavgifter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheten att ta ut lägesavgifter till stöd för kollektivtrafiken,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om huvudansvaret för väginvesteringar, m.m.,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökade befogenheter för kommunala parkeringsövervakare,¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokaliseringen av lärarutbildning till Södertälje och Stockholm,²]

[att riksdagen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet (prop. 100, bil. 10, F2) för budgetåret 1989/90 anslår 2 000 000 kr. till ett invandrarcentrum i Botkyrka,³]

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådana ändringar i vattenlagen att grundvattentäkt blir tillståndspliktig i enlighet med vad som anförts i motionen.⁴]

¹ 1988/89:Ju250

² 1988/89:Ub771

³ 1988/89:Kr350

⁴ 1988/89:Jo906

Stockholm den 25 januari 1989

Mot. 1988/89
T253

Jan Strömdahl (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Lars Werner (vpk)

Gudrun Schyman (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Annika Åhnberg (vpk)